

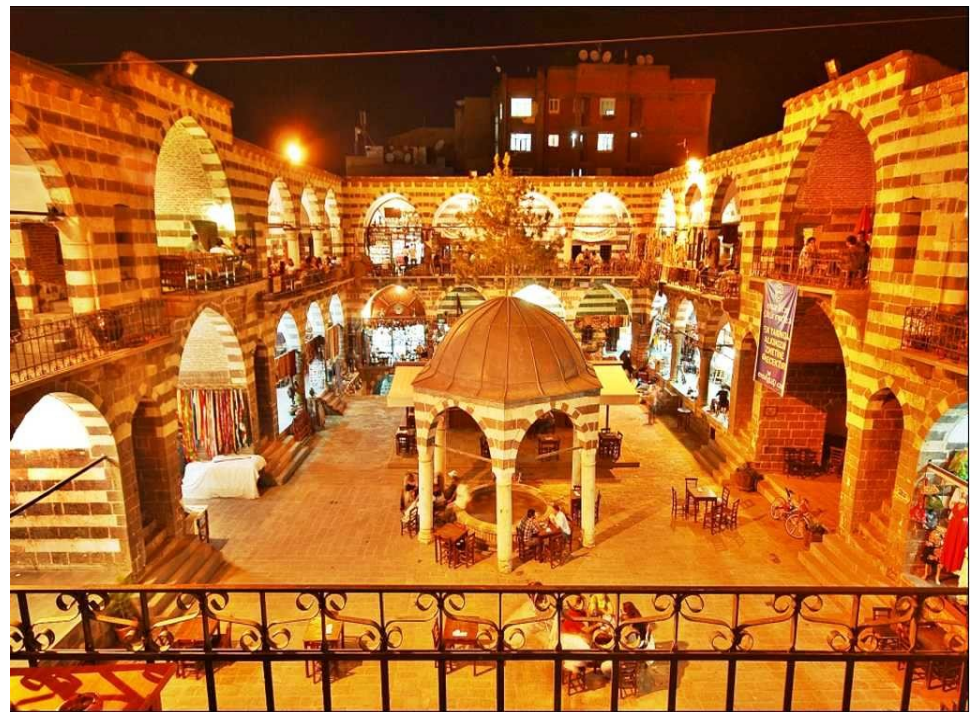
Sistem travmalarında güncellemeler

Dr Ayhan Özhasenekler

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi

Acil Tıp AD Öğretim Üyesi

drhasenek@hotmail.com

Kaynaklar

- Pubmed
- Cochrane Database
- Uptodate
- www.trauma.org
- Google

Sunu Planı

- Kanıt düzeyleri...
- Travma deyince aklımıza ilk gelen ?..
- Travmada sistemler...
- Kısa hatırlatmalar...
- Sistem travmaları ile ilgili 2008 sonrası makaleler...
- Sağlıkla ilgili birkaç atasözü...

Kanıt düzeyleri

KD 1	Daima kabul edilen, güvenilir, kesinlikle yararlı, etkinliği kanıtlanmış
KD 2	Güvenilir, kabul edilebilir, muhtemelen yararlı
KD 3	Muhtemelen kabul edilebilir ve yararlı, optimum veya alternatif tedaviler göz önünde tutulmalı
KD 4	Araştırmalar devam ediyor, şimdilik önerilmiyor

Travma deyince aklımıza ilk gelen;

ATLS

- **A**   **Advanced**
- **T**   **Trauma**
- **L**   **Life**
- **S**   **Support**

ATLS 9th Edition- October 2012

SPECIAL REPORT

Advanced trauma life support (ATLS®): The ninth edition

The ATLS Subcommittee, American College of Surgeons' Committee on Trauma,
and the International ATLS working group, *Chicago, Illinois*

ATLS 9th edition, J Trauma Acute Care Surg 2013;74(5):1363-1366

TABLE 1. Levels of Evidence for Content Changes in the Ninth Edition

Chapter	Subject	Eighth Edition	Ninth Edition	Level(s) of Evidence, References
Initial assessment	Team training	No mention	Preparation of the team in addition to team debriefing are important aspects of trauma care in instances where a team, rather than an individual health care practitioner provides care.	2–5 ^{6–12}
Airway	Videolaryngoscopy	No mention	Videolaryngoscopy is a useful adjunct in patients with potentially difficult airways.	1–3 ^{13–20}
Airway, Pediatric	Cuffed endotracheal tubes for children	Uncuffed tubes should be used	Cuffed tubes appropriate for all children except infants <1 y of age.	1,2 ^{21–23}
Initial assessment, shock, pediatric, initial assessment scenarios	Balanced resuscitation	Aggressive resuscitation, initial 2 L of crystalloid	The phrase aggressive resuscitation has been eliminated. Balanced resuscitation covers permissive hypotension before control of bleeding, less crystalloid (1 L instead of 2), and early use of plasma and platelets in patients requiring massive transfusion or with significant anticipated blood loss.	1–4 ^{24–45}
Thermal injuries, appendix	Heat injury		Expanded content on heat injury provided for areas where heat injury is a primary problem or has the potential to significantly compromise care of injured patients.	2–4 ^{46–50}

Travmada sistemler ?

- Baş
- Toraks
- Batın ve Pelvis
- Vertebra ve spinal kord
- Kas - iskelet

Çoklu travma ?

- En az iki major veya
- Bir major sistem ve iki major ekstremitte travması olması

AcBCDE

- **Oksijen ;**
  - Oksijen 5. vital bulgu
  - Transkutanöz %O₂ saturasyonu
  - %O₂ saturasyonu < 94 ise oksijen ver
  - Rezervuarlı maske ile 10-15 lt/dk

British Thoracic Society, Emergency Oxygen Guideline Group ,
“Guideline for emergency oxygen use in adult patients”, October, 2008

AcBCDE

- **Servikal collar ;**
  - 311 makale/ 6 güvenilir ve kaliteli
  - KAY; nörolojik defisit +/- → **gereksiz**
  - ASY → **yararı sınırlı**
  - Penetran ve künt travma birlikte → **takılsın**

Is cervical spine protection always necessary following penetrating neck injuries?

Best evidence topics. www.bestbets.org, Aralık 2009

AcBCDE

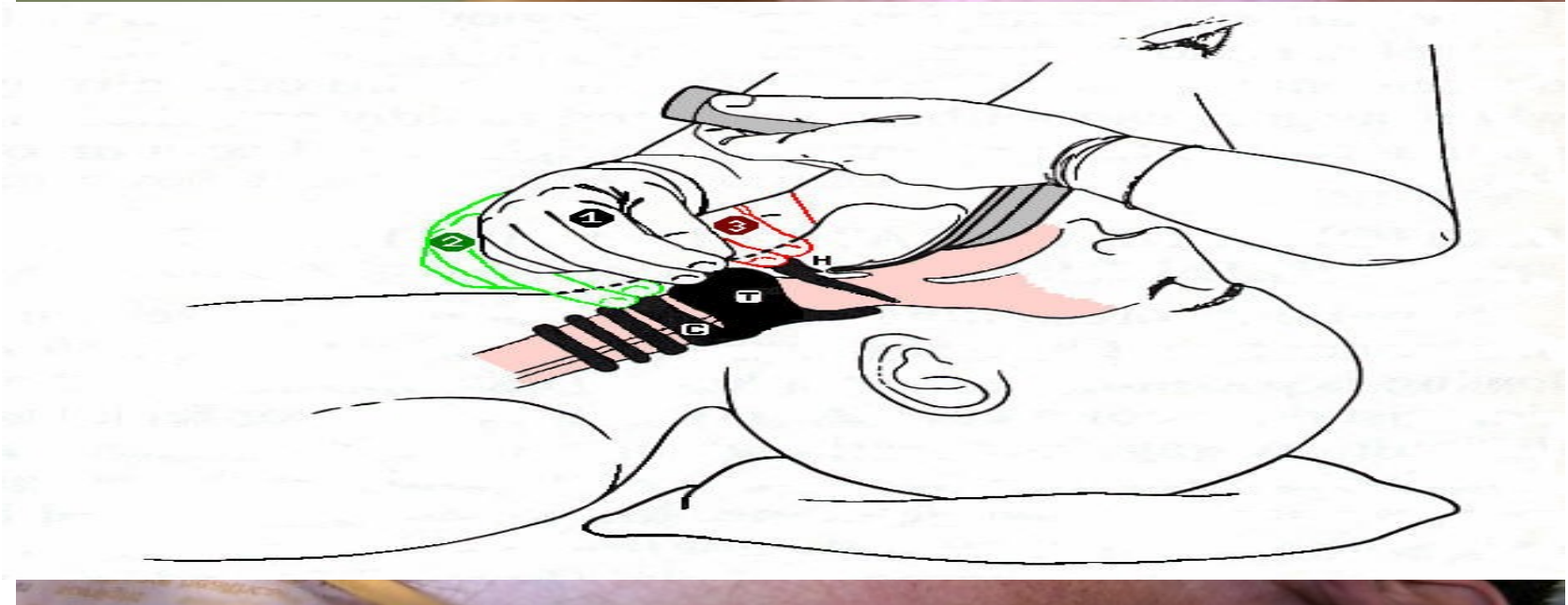
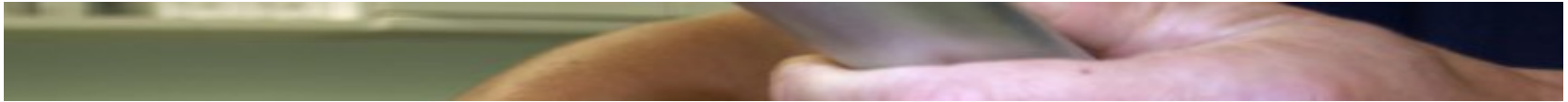
- Major travma hastalarında;
  - c-spine yaralanması %1.5-3
  - bunların %50'si instabil
- Kadavra modellerinde “baş geri-çene yukarı” ve “çene itme” manevralarında bile C5-6'da hareketlenme oluyor
- İn-line stabilizasyon mutlaka uygulanmalı

AcBCDE

- **Endotrakeal entübasyonda baş pozisyonu;**
  - Koklama pozisyonunun, basit baş ekstansiyonundan daha iyi olabileceğini gösteren çok az kanıt var
  - Koklama pozisyonu obez veya boyun hareketleri kısıtlı hastalar için uygun olabilir

AcBCDE

- **ETE'da anterior boyun manevraları**
  - OELM (optimal eksternal laryngeal manipulation)

AcBCDE

- **Sellick manevrası;**

- C
- C
- E

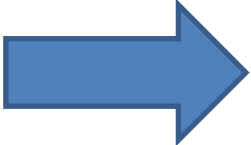

AcBCDE

- **End – tidal CO2 monitorizasyonu,**
  - ET tüpün yerini doğrulamada hayati önem taşır
  - Hastane dışı entübasyonda rutin kullanılması tedavide standart bir yaklaşım

Use of end – tidal carbon dioxide indicators in prehospital intubations will reduce the number of incorrectly placed endotracheal tubes. BestBets 2011

AcBCDE

- **Laringeal maske airway (LMA)**
- **Balon Valv Maske (BVM)**
- **Endotrakeal entübasyon (ETE)**
  - 83 makale bulundu, 7'si değerli ve güvenli
  - ETE hala optimal yöntem
  - LMA daha yüksek tidal volüm ve basınç sağlıyor
- ETE LMA BVM

Biswas M. LMA versus ETI or BVM ventilation for cardiac arrest in adults. Bestbets 2010

AcBCDE

- 2 yeni supraglottik hava yolu aleti

LMA supreme

.MA s
a faz

i-gel

Ragazzi R. LMA supreme TM vs i-gel TM – a comparison of insertion success in novices
Anaesthesia 2012, 67:384-388.

Birincil bakıda 3 temel ...grafi

- Lateral servikal → x-ray ? BT ?
- AP akciğer → x-ray ? USG ?
- Pelvis → x-ray ? BT ?

Birincil bakıda 3 temel ...grafi

- **Lateral servikal x-ray? BT?**
  - BT duyarlılığı %100
  - X-ray duyarlılığı %61
  - X-ray normal olan % 19.1 hastaya op yapılmış
  - X-ray ek yararı yok, BT kullan

Hashem R, et al. Plain radiography does not add clinically significant advantage to...

J Trauma, 2009;66:423-428

Birincil bakıda 3 temel ...grafi

- **AP akciğer x-ray ? USG ?**
  - 606 hastayı inceleyen 4 değerli çalışma
  - USG duyarlılığı; %86-98, seçiciliği; %97-100
  - x-ray duyarlılığı; %28-75; seçiciliği; %100
  - USG x-raydan daha üstün

Wilerson RG, et al. Sensitivity of bedside US and supine AP chest radiographs for identification of pnx after blunt trauma. Acad Emerg Med 2010;17:11-17

Birincil bakıda 3 temel ...grafi

- **Pelvis**   **x-ray ? BT ?**
  - Hemodinamik olarak stabil ve pelvis muayenesi normal hastalarda duyarlılık %67
  - Bir inceleme yapılacaksa BT olmalı
  - Unstabil ve pelvis muayenesi anormal ise yatakbaşı x-ray çekilmeli

İkincil bakı

- **FAST / E-FAST**
- Ucuz, non invaziv, tekrarlanabilir, kolay ulaşılabilir,
- İntraabdominal kanamada duyarlılık %68-91
- Hipotansif hastalarda batın içi serbest sıvı saptamada seçicilik ve duyarlılık %100

İkincil bakı

- **Tüm vücut BT gerekli mi?**
- 4621 hasta, çok merkezli retrospektif bir çalışma
- TRISS skoruna göre mortalite bakılmış;
- Tüm vücut BT çekilenlerde %0.745
- Çekilmeyenlerde %1.023
- Tüm vücut BT sağ kalımın önemli bir prediktörü

Huber-Wagner, et al. Effect of whole-body CT during trauma resuscitation on survival: a retrospective, multicentre study. *Lancet* 2009 Apr 25;373(9673):1455-61

İkincil bakı

- **Spesifik tedaviler;**
- Tetanoz proflaksisi
- Antibiyotik
- Mannitol
- Analjezikler
- Steroidler

İkincil bakı

- **Steroidler;**
- Akut spinal kord hasarında (<8 saat) metil prednizolon kullanılıyordu.
- Yararlı olduğunu gösteren KD1 ve KD2 yayın yok
- **Zararlı** olduğunu gösteren **KD1 ve KD2 yayın var**

AANS/CNS Joint Guideliness Committee, updated Guidelines for the Manegement of
Acute Cervical Spine and Spinal Cord İnjury, March 2013

Kafa travması

Kafa travması

Glasgow Coma Scale

Best eye response (E)	Spontaneous--open with blinking at baseline	4
	Opens to verbal command, speech, or shout	3
	Opens to pain, not applied to face	2
	None	1
Best verbal response (V)	Oriented	5
	Confused conversation, but able to answer questions	4
	Inappropriate responses, words discernible	3
	Incomprehensible speech	2
	None	1
Best motor response (M)	Obeys commands for movement	6
	Purposeful movement to painful stimulus	5
	Withdraws from pain	4
	Abnormal (spastic) flexion, decorticate posture	3
	Extensor (rigid) response, decerebrate posture	2
	None	1

Kafa travması

Kanada Kafa BT kuralları

- Hafif GKS:13-15
- Orta GKS: 9-12
- Ağır GKS < 9

Kafa travması

Kanada Kafa BT kuralları

- Hafif GKS:13-15
- Orta GKS: 9-12
- Ağır GKS < 9

New Orleans Kriterleri

- Hafif GKS:15
- Orta GKS: 12-14
- Ağır GKS <12

Nöroşirurjik müdahale gerektirecek hastaların saptanmasında duyarlılıkları %100, seçicilikleri düşük. Kafa içi lezyon son hedef nokta olarak alınırsa Kanada Beyin BT kuralları daha az duyarlı (%83).

Kafa travması

Görüntüleme;

- Hafif kafa travmasında ne zaman BT ?
- Tüm orta ve ağır kafa travmalarında mutlak BT
- Direk grafi ?

Kafa travması

New Orleans beyin BT kuralları (GKS: 15)

- Baş ağrısı, kusma, > 60 yaş, ilaç veya alkol intoksikasyon bulguları,
- Devam eden yakın zaman amnezisi
- Klavikula üzerinde lezyon
- Nöbet varsa **BT çekilmeli**

Kafa travması

- **Hafif kafa travmalı çocukta BT ?**
- Çok merkezli kohort çalışması, 3866 hafif kafa travmalı çocuk hasta
- Yüksek risk; 2 saatte GKS<15 olması, açık kemik fraktürü şüphesi, baş ağrısının kötüleşmesi, irritabilite %100 duyarlı
- Orta risk; büyük-bombe skalp hematomu, kafa kaidesi fraktürü bulguları, tehlikeli mekanizma %98.1 duyarlı

Kafa travması

- **BT'de koronal değerlendirme?**
- %14 hastada intrakraniyal hemoraji koronal kesitlerde görüldü,
- %28 olguda değerlendirmeye katkı sağladı, özellikle kemik yüzeylere yakın bölgelerde katkısı daha fazla
- Aksiyel kesitlere ek olarak koronal kesitlerin değerlendirilmesi de rutin olmalı

Wei SC, et al. Value of coronal reformations the CT evaluation of acute head trauma

Am J Neuroradiol.2010;31:334-9.

Kafa travması

- **Kafa travması tedavisinde alternatif teknikler**
- Başa pozisyon vermek
- Gövdeye rotasyon yaptırmak,
- Hiperventilasyon,
- Hipotermi
- Hiperbarik oksijen
- BOS drenajı ve dekompresif kraniektomi ???

Meyer MJ, et al. Acute management of acquired brain injury part I: An evidence –based review of non-pharmacological interventions. Brain injury. May 2010;24(5):694-705

Kafa travması

- **Hipotermi;**
- Beyine selektif hipotermi uygulanması İCP düşürür, travma sonrası 2 yıllık sonuçları iyileştirir (KD2)

Meyer MJ, et al. Acute management of acquired brain injury part I: An evidence –based review of non-pharmacological interventions. Brain injury. May 2010;24(5):694-705

Kafa travması

- **Hipotermi;**
- Beyine selektif hipotermi uygulanması İCP düşürür, travma sonrası 2 yıllık sonuçları iyileştirir (KD2)

Meyer MJ, et al. Acute management of acquired brain injury part I: An evidence –based review of non-pharmacological interventions. Brain injury. May 2010;24(5):694-705

- GKS:5-7 olan 946 hasta 32-33 derecede 24 saat
- Ciddi travmatik beyin yaralanmasında yararı olabilir

Rupick K. The use of hyothermia as a treatment for traumatic brain injury.. DARE 2010

Kafa travması

- **Hiperbarik oksijen;**
- Mortaliteyi iyileştirir (KD 1) ve İCP geçici olarak azaltır (KD 4)

Meyer MJ, et al. Acute management of acquired brain injury part I: An evidence –based review of non-pharmacological interventions. Brain injury. May 2010;24(5):694-705

Kafa travması

- **Hiperbarik oksijen;**
- Mortaliteyi iyileştirir (KD 1) ve İCP geçici olarak azaltır (KD 4)

Meyer MJ, et al. Acute management of acquired brain injury part I: An evidence –based review of non-pharmacological interventions. Brain injury. May 2010;24(5):694-705

- 442 hasta
- HBO'nin sekonder beyin hasarını azalttığı ama yaşayanların iyi bir nörolojik geri kazanımı olduğu yönünde iyi bir kanıt yok

Benneth MH. HBO therapy for adjunctive treatment of traumatic brain injury.

Kafa travması

- **Antiepileptik ilaçlar vs plasebo**; mortaliteyi azaltmada etkileri yok,
- **Antibiyotikler vs plasebo**; mortalite ve menenjit riskini azaltmada etkileri yok

Kafa travması

- **Antiepileptik ilaçlar vs plasebo**; mortaliteyi azaltmada etkileri yok,
- **Antibiyotikler vs plasebo**; mortalite ve menenjit riskini azaltmada etkileri yok

BMJ Clinival Evidence 2010;06:1210. Head injury (moderate or severe)

- **Kortikosteroidler**; kafa travmasında mortaliteyi artırıyor ve rutin olarak kullanılmamalı

Alderson P. Corticosteroids for acute traumatic brain injury. Cochrane DSR.2010:11

Kafa travması

- **Progesteron kullanımı;**
- Travmatik beyin yaralanması olan hastalarda nörolojik sonuçların düzelmesinde yararlı olabilir
- 3 randomize kontrollü, 315 hasta, yeterli çalışma yok

Kafa travması

- **Hemostatik ajanlar;**
- Kafa travmalı hastaların %50'si yattıktan sonraki 48 saat içinde intrakraniyal kanama geçiriyor, kanama olursa ICP artıyor, prognoz kötüleşiyor
- Hemostatik ajanlar bunu önleyebilir mi?
- Faktör VIIa'yı inceleyen 2 çalışma var
- Yeterli kanıt yok

Perel P, et al. Haemostatic drugs for traumatic brain injury. Cochrane DSR.2010

Kafa travması

- **Kafa travmasında İCP artışı varlığında hipertonic salin mi? Mannitol mü?**
- 4 güvenilir makale
- %7.5 HTS vs %20 mannitol
- HTS travmatik beyin yaralanması durumunda İCP artışı bulguları varsa ilk ajan olarak düşünülmelidir

Hypertonic sodium solutions vs mannitol in reducing ICP in traumatic brain injury

www.bestbets.org 2011

Kafa travması

- **Antikoagölan kullanan travmalı hastalar;**
- 4 güvenilir makale
- FM ve ilk çekilen BT normal olsa bile erken taburculuk güvenilir değil
- 24 saat gözlem ve kontrol BT akılda tutulmalı

Observation is recommended even following a normal CT brain in warfarinised head injuries.

www.bestbets.org 2010

Toraks Travması

Toraks Travması

- **Toraks travmasında NIMV**
- Maske ile yüksek doz oksijen ve NIMV karşılaştırılmış
- NIMV uygulanan grupta entübasyon ihtiyacı ve hastanede kalış süresi daha az
- Mortalitede fark yok

Hernandez G, et al. NIMV reduces intubation in chest trauma –related hypoxemia :
a randomized controlled trial. Chest 2010 Jan;137(1):74-80.

Toraks Travması

- **Pulmoner kontüzyon**
- Sıvı kısıtlaması?
- Tüm toraks travmalarında sıvı kısıtlaması ile ilgili insan çalışması yok, sadece cerrahi hastalarında MV kalma süresini kısalttığı belirtiliyor

Kiraly L., et al. Management crushed chest . Crit Care Med 2010;38:469-77

Toraks Travması

- **Gizli (occult) pnömotoraks**
- Prospektif bir çalışma, 119 olgu
- 44'ü gizli pnx, 8'i tüp torakostomi, 36'sı gözlem
- Gözlenenlerde klinik bozulma olmadı, pnx ilerlemedi
- Hastanede kalış süreleri daha kısa

Lee KI, et al. Occult pneumothorax in Chinese patients with significant blunt chest trauma:

Incidence and management. Injury 2010;41:492-4

Toraks Travması

- **Pnömomediastinum**
- Künt travma sonrası %5-10
- Pnömomediastinum saptanan olgular saptanmayanlara göre daha ciddi yaralanmalara sahip
- Spontan rezolüsyona uğruyorlar

Rezende-Neto JB, et al. Occult pneumomediastinum in blunt chest trauma Injury 2010;41:40-43

Toraks Travması

- **BT'de patoloji olasılığını artıran faktörler**
- Prospektif 1047 olgu, 508'inde yaralanma var
- Yaş≥55
- Toraks muayenesi ve x-ray anormal
- Bilinç durum değişikliği
- Torasik omurga muayenesi ve x-ray anormal
- Pelvik x-ray veya FAST anormal
- Baz açığı< -3 mmol/l veya Hgb<6 mmol/l

Brink M, et al. Criteria for the selective use of chest CT in blunt trauma patients.

Eur Radiol 2010;20:818-828.

Batın travması

Batın travması

- **Künt travmada klinik kurallar**

- GKS < 14
- Kosta sınırında hassasiyet
- Abdominal hassasiyet
- Femur frk
- Hematüri >25 RBC/hpf
- Htc <%30
- Akciğer x-ray anormal

duyarlılık %95.8

seçicilik %29.9

NPV: %98.6

Batın travması

- **Pelvik travma**
- Posterior pelvik frk ler vasküler yaralanma (+)
- Sıklıkla venöz, arteriel yaralanma %3.5
- Bu hastalar AS'de hipotansif, GKS<8, ISS≥25 olan hastalardır ve beraberinde genitoüriner ve barsak yaralanması da görülebilir
- Arteriel yaralanma ile mortalite yüksek

Cetero RF, et al. Iliac artery injuries and pelvic fractures...J Trauma 2009;67:715-18.

Batın travması

- **Pelvik halka fraktürleri ?**
- 31.550 hasta, 1017 pelvik halka frk
- Pelvik halkada frk varsa mortalite daha yüksek

Schulman JE, et al. Pelvic ring fracture are an independent risk factors for death after blunt trauma.

J Trauma 2010;68:930-934.

Batın travması

- **Pelvisi ne ile sabitleyelim?**
- Çarşaf / pelvik çevresel kompresyon aygıtı
- Birinin diğerine bir üstünlüğü yok
- Hangisi elimizde varsa

Vertebra ve spinal kord yaralanmaları

Vertebra ve spinal kord yaralanmaları

- **Servikal yaralanmalar;**
- Kırıklar en fazla C2 de
- Dislokasyon ve subluksasyonlar en sık C5-6, C6-7

Vertebra ve spinal kord yaralanmaları

NEXUS kriterleri

(National Emergency X-Radiography Utilization Study)

- orta hat servikal spinal hassasiyet yok,
- zehirlenme bulgusu yok,
- bilinç değişikliği yok,
- fokal nörolojik defisit yok,
- ağrılı “distracting” yaralanma yoksa

servikal x-ray gerek yok

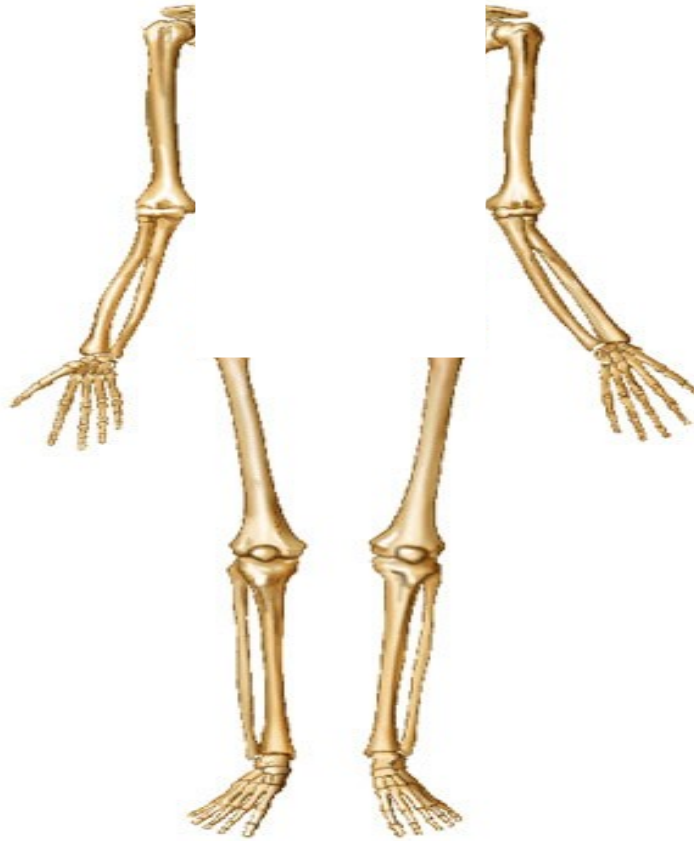
Vertebra ve spinal kord yaralanmaları

- **ACR (American Collage of Radiology) 2009**
- Bilinci açık, boyun-sırt ağrısı yok, distracting yaralanma yok; **görüntüleme gereksiz**
- Bilinci açık, boyun-sırt ağrısı yok, femur kırık; **Lateral, AP ve odontoid grafileri çekilmeli**
- Bilinen servikal kırığı olan çocuk, **torakal ve lomber kontrastsız BT çekilmeli**
- Bilinen torakal ve lomber kırığı olan çocuk; **servikal görüntüleme konusunda net görüş yok**

Vertebra ve spinal kord yaralanmaları

- **Servikal yaralanmada MRI ?**
- 11 çalışma, servikal BT'si normal olan 1550 künt travma
- 182 hastada MRI ile 194 anormallik saptanmış
(Ligament hasarı, dejeneratif değişiklikler, disk rüptürü, fraktür veya dislokasyon, spinal hematoma)
- **Sonuç; servikal yaralanmada servikal BT tek başına hasarı dışlamaya yetmez, MRI çekilmeli**

Ekstremit  yaralanmaları

Ekstremité yaralanmaları

- **Periferik vasküler yaralanmalar için;**

Ankle – Brachial index

- Ayak bileği SKB / brakial SKB oranı
- Normal 0.9 - 1.2
- Anormal < 0.9
- 0.41 -0.89 hafif veya orta şiddette
- ≤ 0.40 şiddetli

Ekstremité yaralanmaları

- **Ekstremité vasküler yaralanması ile ilgili**
- 10 makale, 101 olgu
- İskemi < 6 saat ise ekstremité canlılığı %87
- İskemi > 6 saat ise ekstremité canlılığı %61
- Preoperatif anjiyografi ciddi zaman kaybına neden oluyor

Glass GE, et al. Improving lower limb salvage following fractures with vascular injury:
A systematic review and new management algorithm. J Plast Recons Aest Surg 2009;62:571-9

Ekstremitte yaralanmaları

- **Kompartman sendromu için risk faktörleri ?**
- Tüm ekstremitte travmalı hastalar

Ekstremitte yaralanmaları

- **KS klinik bulguları ne kadar değerli ?**
- 368 makale, 5 değerli
- FM bulgularının duyarlılık, seçicilik, PPV çok düşük
- FM bulgularının tek başlarına kullanımları yeterli değil

Abbasi A. Diagnostic utility of clinical signs and symptoms in the diagnosis of CS of the lower limb. www.bestbets.org 2010

Ekstremitte yaralanmaları

- **KS tanı**
- Pulse oksimetre kullanımı %40 güvenilir
- NIRS (Near Infrared Spectroscopy); yeni bir yöntem, derin dokularda (3 cm altta) mikrosirkülasyondaki Hgb oksijen konsantrasyonunu ölçer. Şok, anemi, hipoksiden etkilenir.

Al-Hadithy. What compartment pressures in closed tibial fractures should we treat to prevent compartment syndrome? Bestbets 2010

Ekstremitte yaralanmaları

- **KS tanı**
- Kas kompartman basıncı ölçümü;
- Basınç > 30 mmHg ise riskli (fasyotomi hazırlığı),
- (kompartman basıncı - diastolik basınç) ≤ 30 mmHg ise
değerli

Al-Hadithy. What compartment pressures in closed tibial fractures should we treat to prevent compartment syndrome? Bestbets 2010

Ekstremitte yaralanmaları

- **Kompartman basıncı nereden ölçülmeli ?**
- 152 makale
- 2 makale değerli
- Kırık alanından 5 cm uzakta ölçüm 10 mmHg'lık düşük ölçümle sonuçlanıyor
- Mümkün olduğunca kırığa yakın ölçüm öneriliyor

Sağlıkla ilgili birkaç atasözü...

- Her şeyin başı sağlık...
- Sağlığı olanın umudu, umudu olanın her şeyi vardır...
- Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi,
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi...

TEŞEKKÜRLER...

Yeni geliştirilen bir emniyet kemerinin kullanılması durumunda kazalarda %45 oranında azalma sağladığı bildiriliyor.